Б. Р. Құлжанова

ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚ ТІЛІ
Лексикология

Оқу құралы

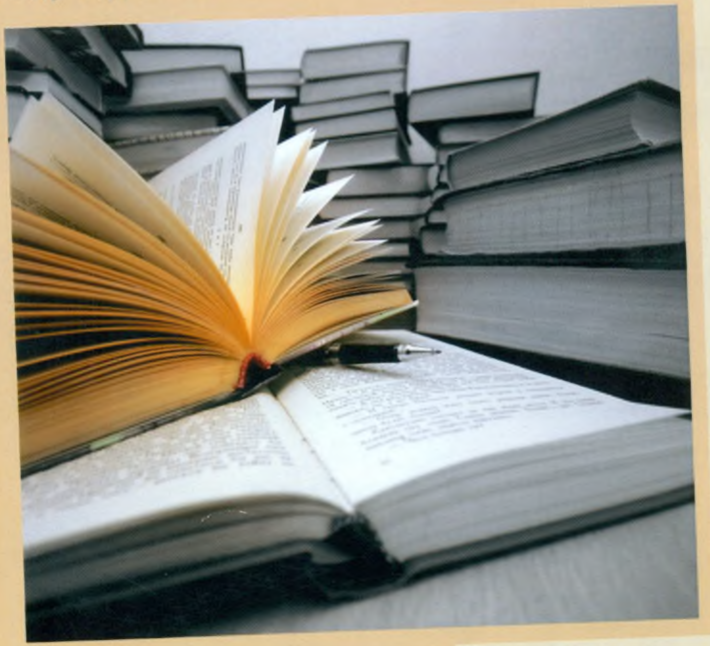

Алматы 2015

ӘОЖ 81'373(075.8)
КБЖ 81.2стд1-3
Қ 74

Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті филология, әдебиеттану және әлем тілдері факультетінің Ғылыми кеңесі және Редакциялық-баспа кеңесі шешімімен ұсынылған

Пікір жазғандар:
филология ғылымдарының докторы, профессор ***М. Малбақов***
филология ғылымдарының докторы, профессор ***Қ. Қалыбаева***
филология ғылымдарының докторы, профессор ***Б. Шалабай***

Құлжанова Б.Р.
Қ 74 Қазіргі қазақ тілі. Лексикология (сөздік құрам): оқу құралы / Б.Р. Құлжанова. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 41 б.
ISBN 978-601-04-1277-4

Оқу құралы қазіргі қазақ тілі лексикологиясының «Сөздік құрам» бөлімін тереңдетіп жазуға арналған. Мұнда «Көне сөздер», «Жаңа сөздер», «Кірме сөздер», «Термин сөздер», «Эмоционалды-экспрессивті сөздер», «Қарапайым сөздер», «Кітаби лексика», «Варваризмдер» әңгімеленеді.

Оқу құралы жоғары оқу орындары филология факультеттерінің студенттеріне арналған.

ӘОЖ 81'373(075.8)
КБЖ 81.2стд1-3

ISBN 978-601-04-1277-4

© Құлжанова Б.Р., 2015
© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2015

АЛҒЫ СӨЗ

Студенттердің білім алу жолында пайдаланатын басты құралдарының бірі – оқулық. Бірақ қай оқулықты алсақ та, белгілі бір ғылым саласындағы мәселелер толық қамтыла бермейді. Сондықтан оларға сол саладағы ғылыми еңбектерді қосымша оқып отыру тапсырылады. Бұл көп жағдайда талапкерлерге үлкен қиындық тудырады, өлшеусіз көп уақытын алады. Бұл ыңғайсыздықтан қалай құтылуға болады? Бізге қазіргі қазақ тілінің лексикология саласы бойынша ұсынылатын барлық қосымша әдебиеттерді қысқаша мазмұндап, қажетті-қажетті деген қиын мәселелерді, тұжырымдар мен қорытындыларды студенттердің ұғымына лайықтап, жеңіл тілде баяндап берсек, оқу үдерісіне елеулі үлес қоса алар едік деген ой келді. Алайда бұл идеяны жүзеге асыру ұзақ уақытты талап етеді. Осы себепті Ғ. Қалиев пен Ә. Болғанбаевтың жоғары оқу орындары филология факультеттері студенттеріне арналған «Қазіргі қазақ тілінің лексикологиясы мен фразеологиясы» атты оқулығының «Сөздік құрам» тарауына қосымша әдебиеттер бойынша толықтамалар жасауды дұрыс деп таптық. Мысалы, ресми оқулықта эмоционалды сөздер мен экспрессивті сөздер ажыратылмай бірге баяндалатын еді. Біз ұсынылып отырған оқулықта ол категориялардың өздеріне тән белгілерді ашып, бөлек-бөлек әңгімеледік. Анықтамаларын жаздық.

Жүйесі бір болғандықтан тілімізге енген моңғол сөздерін ажырату қиын. Оларды ғылыми жолмен қалай айырып, ажыратуға болатындығы жөнінде оқу құралында бірнеше ұстанымдар ұсынылды. Кірме сөздердің фонетикалық, семантикалық, грамматикалық тұрғыдан қандай заңдылықтар негізінде игерілгендігі де өз алдына қызық мәселе. Бұл мәселелерді де оқу құралына енгізуді мақұл деп таптық. Осылайша, көне сөздер мен жаңа сөздерге де, диалект сөздер мен кәсіби сөздерге де, термин сөздерге де, т.б. ғылыми еңбектер негізінде біршама толықтырулар жасалды. Қысқасы, бұл оқу құралы аталған сала бойынша қазіргі таңдағы талап-тілекке сай келеді деген сенімдеміз.

Оқу құралының жазылу барысында келелі кеңестер бергені үшін профессор Б. Сағындықұлына ризашылығымызды білдіреміз.

Автор

ЕСКЕРТПЕ ҮШІН

Оқу басылымы

Құлжанова Бақытгүл Райханқызы

ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚ ТІЛІ

Лексикология
(Сөздік құрам)

Оқу құралы

Редакторы *К. Сәбит*
Компьютерде беттеген және
мұқабасын безендірген *Қ. Өмірбекова*

Мұқабаны безендіруде қолданылған сайт
httpwww.shutterstock.jpg

ИБ №8319

Басуға 10.06.2015 жылы қол қойылды. Пішімі 60х84 1/16. Көлемі 2,62 б.т.
Офсетті қағаз. Сандық басылыс. Тапсырыс №1477. Таралымы 130 дана. Бағасы келісімді.
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің «Қазақ университеті» баспа үйі.
050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.